

Θεωρητική Βάση για τη Νοσηλευτική Πρακτική

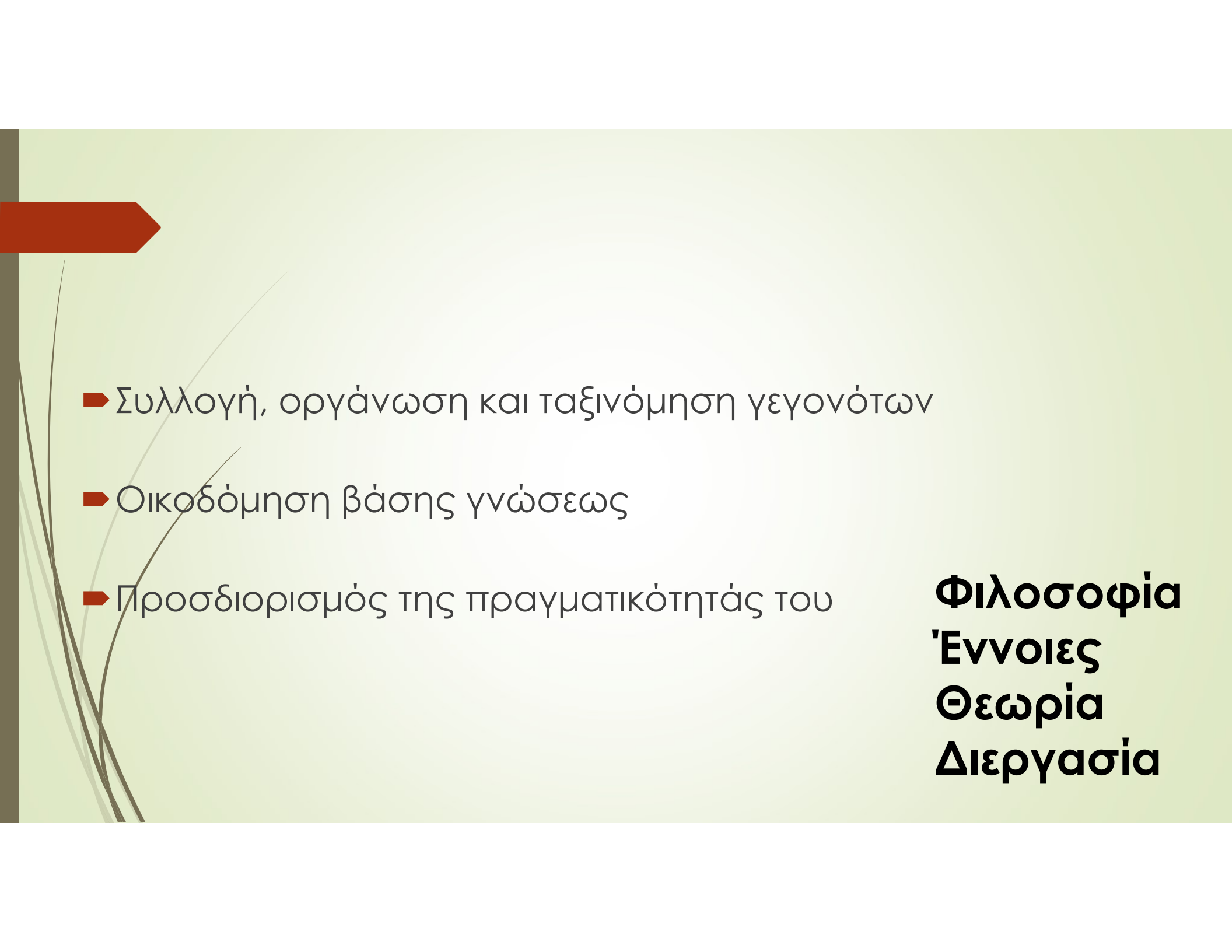
Taylor C, Lillis C, LeMone P. (2006) Θεμελιώδεις Αρχές της Νοσηλευτικής,
τόμος Ι, ενότητα, σελ. 92-102

Δρ Μαρία Χατζοπούλου
Ακαδημαϊκή Υπότροφος
Τμήμα Νοσηλευτικής ΕΚΠΑ

Νοσηλευτική

- **Νοσηλευτική Επιστήμη:** επιστήμη υγείας, σώμα γνώσεων που αιτιολογεί τις νοσηλευτικές ενέργειες και παρέχει τη δυνατότητα στους νοσηλευτές να γνωρίζουν τι είναι νοσηλευτική φροντίδα, γιατί και πώς παρέχεται.
- **Νοσηλευτική Πρακτική:** ενσωμάτωση γνώσεων από διαφορετικούς τομείς (ανατομία, φυσιολογία, χημεία, διαιτητική, ψυχολογία, κοινωνιολογία).
- **Σκοπός ενότητας:** πώς η νοσηλευτική θεωρία (γνώση) αναπτύχθηκε και χρησιμοποιείται για την παροχή ασφαλούς και επιστημονικής φροντίδας

-
- Συλλογή, οργάνωση και ταξινόμηση γεγονότων
 - Οικοδόμηση βάσης γνώσεως
 - Προσδιορισμός της πραγματικότητάς του

Φιλοσοφία
Έννοιες
Θεωρία
Διεργασία

Φιλοσοφία = Μελέτη σοφίας

- Βασική γνώση και διαδικασίες για οικοδόμηση αντιλήψεων για τη ζωή
- Απόψεις, συστήματα αξιών και πεποιθήσεων
- **Προσωπική φιλοσοφία:** νόημα σε εμπειρίες, κατεύθυνση συμπεριφοράς και στάσεων, ανάπτυξη μέσω διαπροσωπικών σχέσεων, επίσημων και ανεπίσημων εκπαιδευτικών εμπειριών, της θρησκείας, της κουλτούρας και του περιβάλλοντος
- Προσωπική φιλοσοφία νοσηλεύτη, φιλοσοφίες νοσηλευτικών σχολών και ιδρυμάτων φροντίδας υγείας ➔ βάση παροχής νοσηλευτικής φροντίδας
- Προσωπική και επαγγελματική φιλοσοφία – **αξίες και πεποιθήσεις** για έννοιες όπως: καλοσύνη, ευεξία, υγεία, ασθένεια, υπευθυνότητα και δεοντολογία
- **Εκπαίδευση ή φροντίδα:** φιλοσοφικά πιστεύω για τον άνθρωπο, την υγεία, τη διδασκαλία-μάθηση, την ποιότητα φροντίδας

Έννοιες = Ιδέες

- ▶ Αφηρημένες εντυπώσεις από το περιβάλλον
- ▶ Οργανωμένες σε σύμβολα της πραγματικότητας
- ▶ **Περιγραφή:** αντικείμενα, ιδιότητες, γεγονότα και σχέσεις μεταξύ τους
- ▶ **Εννοιολογικό πλαίσιο / μοντέλο:** ομάδα εννοιών με κατανοητό πρότυπο

Θεωρία = ομάδα εννοιών

- ▶ **Ομάδα εννοιών** που εξηγούν ένα πρότυπο της πραγματικότητας
- ▶ Εξήγηση ή χαρακτηρισμός μιας διαδικασίας, ενός περιστατικού ή γεγονότος
- ▶ Παρατηρηθέντα γεγονότα χωρίς απόλυτης ή άμεσης απόδειξης
- ▶ Ομάδα δηλώσεων ή εννοιών – δίνει νόημα σε μια σειρά γεγονότων
- ▶ **Θεωρίες:** έλεγχος, αλλαγή, χρήση για καθοδήγηση έρευνας, βάση για αξιολόγηση αποτελεσμάτων
- ▶ **Δύο μέθοδοι:**
 - ▶ **Συμπερασματικός συλλογισμός:** εξέταση γενικής ιδέας και μελέτη συγκεκριμένων ενεργειών ή ιδεών
 - ▶ **Επαγωγικός συλλογισμός:** αναγνώριση συγκεκριμένης ιδέας ή ενέργειας, κατάληξη σε συμπεράσματα για τη γενική ιδέα

Διεργασία

- Σειρά ενεργειών, αλλαγών ή λειτουργιών που επιφέρουν ένα επιθυμητό αποτέλεσμα
- Συστηματικά και συνεχιζόμενα βήματα για επίτευξη σκοπού
- Αξιολόγηση, επανατροφοδότηση
- Μια συγκεκριμένη θεωρία ή εννοιολογικό πλαίσιο κατευθύνει τον τρόπο διεκπεραίωσης των ενεργειών
- **Νοσηλευτική διεργασία:** κατευθύνεται από συγκεκριμένα εννοιολογικά πλαίσια και θεωρίες

Θεωρία σε Νοσηλευτική

- ▶ «προσπαθεί να περιγράψει ή να εξηγήσει το φαινόμενο που ονομάζεται νοσηλευτική (διαδικασία ή γεγονός)» Barnum (1994)
- ▶ Διευκολύνει την περιγραφή, την ερμηνεία, την πρόβλεψη και τον έλεγχο των επιθυμητών αποτελεσμάτων της νοσηλευτικής πρακτικής
- ▶ Θεωρίες μη νοσηλευτικές: **Θεωρία Γενικών Συστημάτων, Στρες / Θεωρία Προσαρμογής, Εξελικτική Θεωρία**

ΘΕΩΡΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

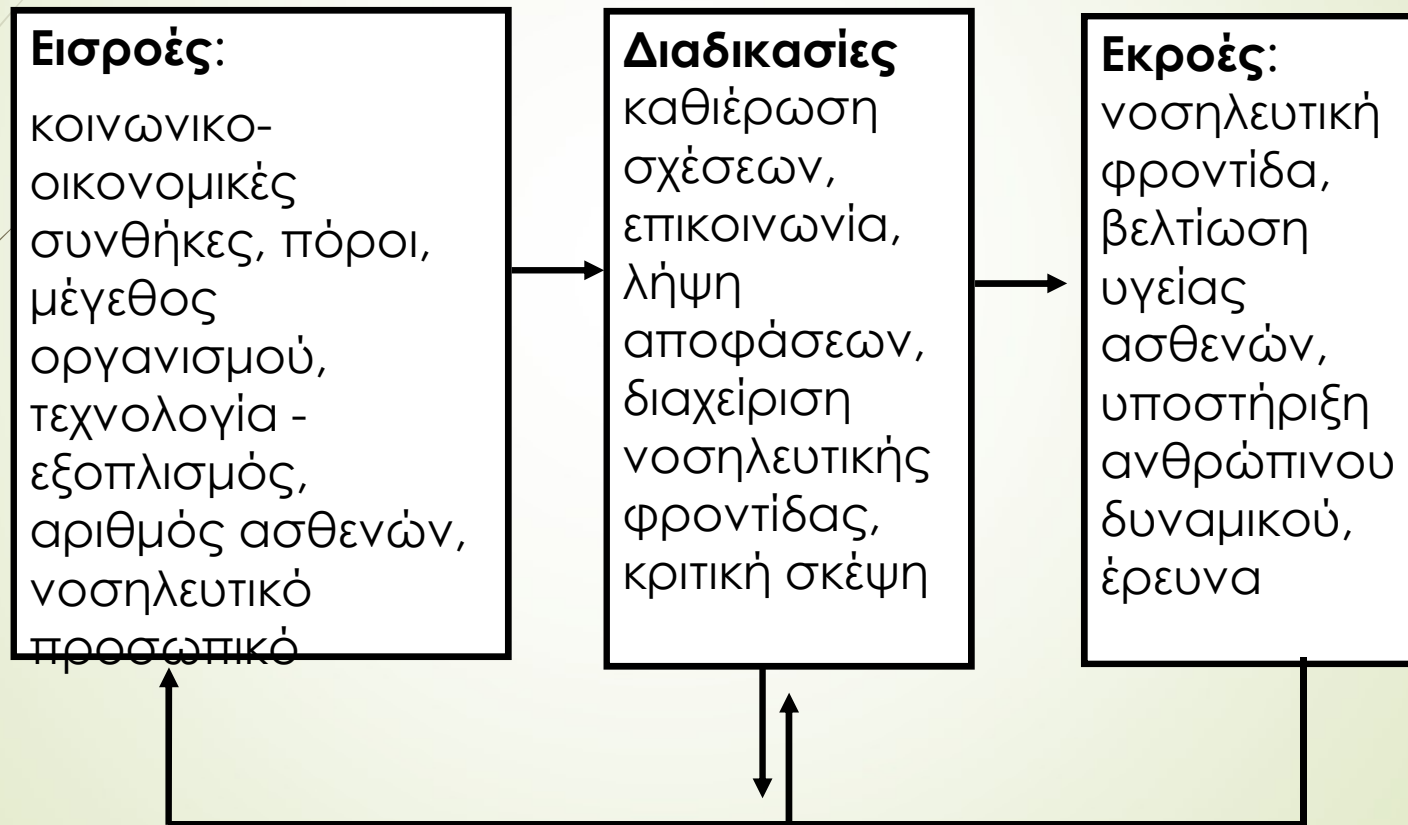
- Δεκαετία '20
- Ludwig von Bertalanffy – παγκόσμια εφαρμογή
- Όλον: διασπάται στα μέρη του, τα μέρη λειτουργούν ως «σύστημα»
- Σχέση μεταξύ όλων και μερών
- Τρόπος λειτουργία και συμπεριφοράς των μερών
- Παραδείγματα: μόρια σε χημεία, κουλτούρες σε κοινωνιολογία, όργανα για ανατομία, υγεία για νοσηλευτική

ΘΕΩΡΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Σημεία – κλειδιά

- **Σύστημα:** σύνολο στοιχείων που αλληλοεπιδρούν και έχουν ως κοινό στόχο τη συνεισφορά τους στο γενικό σκοπό του συστήματος, πάντα μεγαλύτερο από το άθροισμα των μερών
- **Συστήματα:** ιεραρχημένα, αλληλοσχετιζόμενα υποσυστήματα που λειτουργούν μαζί και η αλλαγή ενός επηρεάζει τα υπόλοιπα αλλά και το σύνολο
- Όρια για διαχωρισμό από το περιβάλλον
- Επικοινωνία και αντίδραση με περιβάλλον με διεργασίες που εισέρχονται στο σύστημα (**εισροές**) ή μεταφέρονται στο περιβάλλον (**εκροές**)
- **Ανοικτό σύστημα:** ελεύθερη ανταλλαγή ύλης, ενέργειας και πληροφοριών με το περιβάλλον – ισορροπία μέσω ανατροφοδότησης
- **Κλειστό σύστημα:** δεν επιτρέπει εισροές από και εκροές προς το περιβάλλον – (γνωστά δεν υπάρχουν)

Νοσηλευτική Υπηρεσία Σύστημα

Στρες / Θεωρία προσαρμογής

- Προσαρμογή ζώντων οργανισμών σε άλλες ζώσες ύλες και περιβάλλοντα
- **Προσαρμογή:** μια δυναμική ή συνεχώς μεταβαλλόμενη διαδικασία
→ αλλαγή (αλληλεπίδραση και απόκριση)
- **Επίπεδα Ανθρώπινης προσαρμογής:** εσωτερικό (εαυτός), κοινωνικό (άλλοι) και φυσικό (βιοχημικές αντιδράσεις)

Εξελικτική Θεωρία

- **Διαδικασία** ανάπτυξης και εξέλιξης των ανθρώπων ως μεθοδική και προβλέψιμη
- Αρχή: σύλληψη – Τέλος: θάνατος
- Η εξέλιξη και η ανάπτυξη επηρεάζονται από την κληρονομικότητα, την ιδιοσυγκρασία, το συναισθηματικό και φυσικό περιβάλλον, τις εμπειρίες ζωής και την κατάσταση της υγείας
- **Ψυχοκοινωνική Εξέλιξη** (Eric Erikson): κοινωνικοποίηση - τα άτομα μαθαίνουν να αλληλοεπιδρούν με τον κόσμο – κοινωνικοί, βιολογικοί και περιβαλλοντικοί παράγοντες – καθήκοντα ή συγκρούσεις που πρέπει να εκπληρωθούν ή να υπερνικηθούν – 8 στάδια ζωής
- **Θεωρία ιεράρχησης αναγκών** (Abraham Maslow): ανθρώπινες ανάγκες, πυραμίδα 5 επιπέδων, κάποια συνυπάρχουν ταυτόχρονα

Πυραμίδα Αναγκών MASLOW

Βασικά Χαρακτηριστικά Νοσηλευτικών Θεωριών

- ▶ Αλληλοσυσχετιζόμενες έννοιες ειδικές για νοσηλευτική
- ▶ Σχέση εννοιών με σαφήνεια
- ▶ Λογική – μεθοδικός συλλογισμός – βασικές υποθέσεις
- ▶ Απλή ορολογία- ευρέως εφαρμόσιμες έννοιες – χρησιμότητα σε ποικιλία καταστάσεων
- ▶ Απλές και γενικές
- ▶ Αύξηση σώματος γνώσης του νοσηλευτικού επαγγέλματος με παραγωγή έρευνας
- ▶ Καθοδήγηση και βελτίωση νοσηλευτικής πρακτικής
- ▶ Εφαρμογή σε έρευνα, εκπαίδευση, πρακτική

Κοινά φαινόμενα θεωριών

- Άτομο
- Περιβάλλον
- Υγεία
- Νοσηλευτική

Εξέλιξη επιστημών

- Φιλοσοφία: Αρχαία Ελλάδα
- Ιατρική: Αρχαίοι πολιτισμοί, 16^{ος} αιώνας (1628 μ.Χ.)
- Μαθηματικά: Αρχαίοι Πολιτισμοί
- Χημεία: 15^{ος} αιώνας
- Φυσικές επιστήμες: 17^{ος} αιώνας
- Γεωλογία: Κίνα 9^{ος} αιώνας
- Αστρονομία: Αρχαία Ελλάδα
- Πολιτική επιστήμη: Αρχαίοι Πολιτισμοί (Ελλάδα, Ινδία, Ρώμη)
- Οικονομική Επιστήμη: Αρχαία Ελλάδα, A Smith 1776 μ.Χ.

Διαπολιτισμικές επιδράσεις στη Νοσηλευτική

- ▶ «Γυναικείο Επάγγελμα»
- ▶ 18^ο-19^ο αι – γυναίκες υποδεέστερες από τους άνδρες
- ▶ Florence Nightgale: Αποδεκτό επάγγελμα για μορφωμένες γυναίκες
- ▶ Βελτίωση της στάσης προς τη νοσηλευτική
- ▶ Εκπαίδευση: κατεύθυνση και εποπτεία ιατρικού επαγγέλματος
- ▶ Αγώνας για καθιέρωση ταυτότητας και συμβολή στην φροντίδα υγείας

Florence Nightingale - 1850

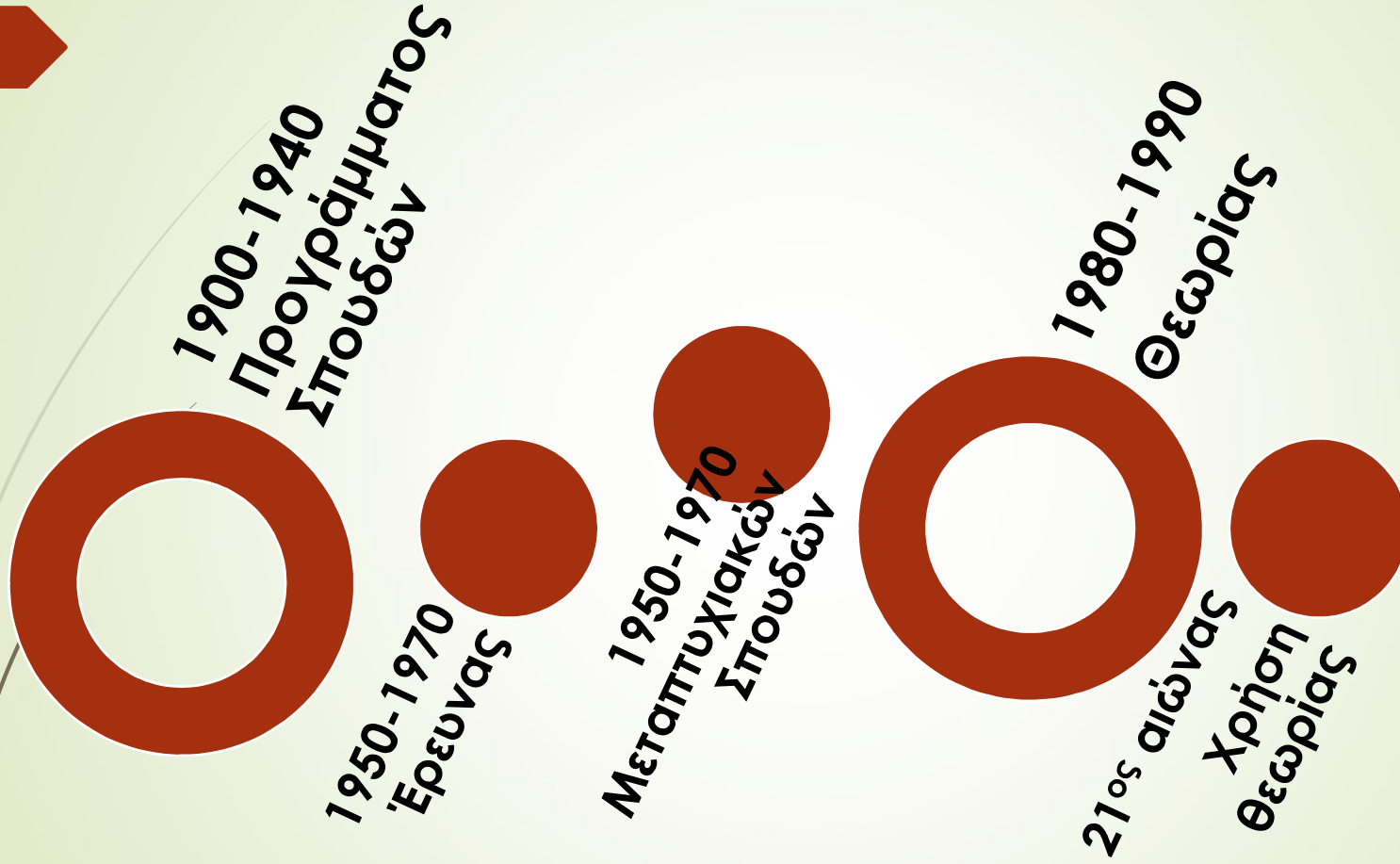
- ▶ Δημοσίευση φιλοσοφίας και θεωρίας για την υγεία και τη νοσηλευτική
- ▶ Αναγνώριση ρόλου νοσηλευτή στην ικανοποίηση των προσωπικών αναγκών των ασθενών
- ▶ Αναγνώριση της σημασίας των περιβαλλοντικών επιδράσεων στη φροντίδα των ασθενών,
- ▶ Αναβάθμιση των προτύπων
- ▶ Αποδοχή της νοσηλευτικής – ανάπτυξη αρχών για τη νοσηλευτική εκπαίδευση
- ▶ Παροχή αποτελεσματικής και επιστημονικής νοσηλευτικής φροντίδας
- ▶ Νοσηλευτική πρακτική ξεχωριστή και ευδιάκριτη από την ιατρική
- ▶ Διαφοροποίηση νοσηλευτικής της υγείας από της ασθένειας

Ιστορικές περιόδους Νοσηλευτικής

- ▶ Προγραμμάτων Σπουδών
- ▶ Έρευνας
- ▶ Μεταπτυχιακής εκπαίδευσης
- ▶ Θεωρίας
- ▶ Χρήσης θεωρίας

1850 – Θεωρία Florence Nightingale

1900-1940
Τυποποιημένα
προγράμματα
σπουδών -
διπλώματα

1950-1970
Μελέτες
προβλημάτων
και
νοσηλευτών

1950-1970 Ανάπτυξη
γνώσεων,
σημαντικότητα
ρόλου νοσηλευτών

1980-1990
Επίκεντρο
ο ασθενής

21^{ος}
αιώνας
Παραγωγή
ενδείξεων
για
ποιοτική
φροντίδα

Νοσηλευτική Θεωρία

- Εξηγεί
- Περιγράφει
- Προβλέπει
- Ορίζει

Νοσηλευτική Φροντίδα

Αξία της Νοσηλευτικής Θεωρίας

- ▶ **Γενικοί σκοποί:** λογική και επιστημονική αιτιολόγηση για νοσηλευτικές ενέργειες, ανάπτυξη δεξιότητας επίλυσης προβλημάτων, αύξηση γνώσεων
- ▶ **Εφαρμογή της θεωρίας στην πρακτική:** κοινό σκοπό, βελτίωση της ποιότητας φροντίδας
- ▶ **Βελτίωση και διευκόλυνση της επικοινωνίας:** κοινή ορολογία
- ▶ **Βελτίωση νοσηλευτικής αυτονομίας:** ειδικό σώμα γνώσεων, έγκυρη αιτιολόγηση ενεργειών, αύξηση εσωτερικού ελέγχου φροντίδας, η νοσηλευτική φροντίδα κάνει τη διαφορά - ανεξαρτησία

Κύρια στοιχεία θεωρίας

- Θεωρητικός
- Κεντρικό θέμα
- Άτομο
- Περιβάλλον
- Υγεία
- Νοσηλευτική

Μοντέλο συμπεριφορικών συστημάτων της Johnson

- Θεωρητικός

- Κεντρικό θέμα

- Άτομο

- Περιβάλλον

- Υγεία

- Νοσηλευτική

- Άνθρωπος ως συμπεριφορικό σύστημα

- Οι άνθρωποι με δύο κύρια συστήματα: βιολογικό και συμπεριφορικό

- Η κοινωνία ως το περιβάλλον μέσα στο οποίο υπάρχει το άτομο και επηρεάζει τη συμπεριφορά του

- Σκόπιμες, προσαρμοστικές αντιδράσεις (φυσικές, ψυχικές, συναισθηματικές, κοινωνικές) σε εσωτερικά και εξωτερικά ερεθίσματα για τη διατήρηση της ισορροπίας και της άνεσης

- Πρωταρχικός σκοπός είναι η διαφύλαξη της ισορροπίας του ατόμου που είναι ειδική για το σύστημα συμπεριφοράς όταν το άτομο νοσήσει

Πλαίσιο ανοικτών συστημάτων της King και η θεωρία επίτευξης σκοπού

► Θεωρητικός

► Κεντρικό θέμα

► Άτομο

► Περιβάλλον

► Υγεία

► Νοσηλευτική

► Αλληλοσυσχετίσεις των εννοιών και η διεργασία των ανθρώπινων αλληλοεπιδράσεων

► Οι άνθρωποι είναι ανοικτά συστήματα τα οποία είναι κοινωνικά, λογικά, αντιλαμβάνονται, ελέγχουν, έχουν σκοπούς και ενέργειες και είναι προσανατολισμένα στο χρόνο

► Δεν έχει ορισθεί

► Δυναμική εμπειρία της ζωής ενός ατόμου, που υπονοεί συνεχή προσαρμογή σε στρεσογόνους παράγοντες στο εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον μέσα από ιδανική χρήση των πηγών του ατόμου για την επίτευξη του μέγιστου των δυνατοτήτων του στην καθημερινή ζωή

► Μία διαδικασία ανθρώπινων αλληλοεπιδράσεων μεταξύ νοσηλευτή και ασθενή, όπου ο καθένας αντιλαμβάνεται τον άλλο και την κατάσταση διαμέσου της επικοινωνίας θέτουν σκοπούς, ανακαλύπτουν τα μέσα και συμφωνούν στους τρόπους επίτευξης των σκοπών

Μοντέλο διαπολιτισμικής φροντίδας της Leininger

► Θεωρητικός

► Κεντρικό θέμα

► Άτομο

► Περιβάλλον

► Υγεία

► Νοσηλευτική

- Ένα μοντέλο που παρέχει πολιτισμικά εξειδικευμένη φροντίδα σύμφωνη με τη νοσηλευτική επιστήμη και γνώση
- Όντα που φροντίζουν, ικανά να ενδιαφέρονται και να σέβονται τις ανάγκες, την ευεξία και την επιβίωση άλλων ατόμων
- Η κουλτούρα του κάθε ατόμου, ομάδας ή κοινωνίας
- Κατάσταση ευημερίας που είναι κυρίως γνωστή και εκφράζεται με πολιτισμικούς τρόπους
- Επίκτητη ανθρωπιστική τέχνη και επιστήμη που εστιάζει σε συμπεριφορές εξατομικευμένης φροντίδας και σε διαδικασίες που κατευθύνονται προς την προαγωγή και τη διατήρηση των συμπεριφορών υγείας ή ανάρρωσης από ασθένεια. Οι συμπεριφορές αυτές και οι διαδικασίες έχουν φυσική, ψυχοπολιτισμική και κοινωνική σημασία ή έννοια

Θεωρία της νοσηλευτικής της Levine

- Θεωρητικός

- Κεντρικό θέμα

- Άτομο

- Περιβάλλον

- Υγεία

- Νοσηλευτική

- Διατήρηση, το άτομο ως ολότητα

- Ένας ζωντανός οργανισμός που αλληλοεπιδρά συνεχώς με το περιβάλλον του και προσαρμόζεται στις αλλαγές

- Το σύστημα φροντίδας υγείας, που περιλαμβάνει το νοσηλευτή

- Διατήρηση της ενότητας και της ακεραιότητας της ασθένειας

- Επιστήμη που εστιάζει στον άνθρωπο και την πολυπλοκότητα των σχέσεων του με το περιβάλλον. Η ουσία της νοσηλευτικής είναι η ανθρώπινη αλληλεπίδραση

Μοντέλο συστημάτων φροντίδας υγείας της Neuman

► Θεωρητικός

► Κεντρικό θέμα

► Άτομο

► Περιβάλλον

► Υγεία

► Νοσηλευτική

- Μοντέλο συστημάτων φροντίδας υγείας για ολιστική προσέγγιση των προβλημάτων του άλλου ατόμου
- Κάθε άνθρωπος είναι ένα σύστημα το οποίο συνθέτουν βιολογικές, ψυχολογικές, κοινωνικοπολιτισμικές και εξελικτικές μεταβλητές
- Οι εσωτερικές και εξωτερικές δυνάμεις που περιβάλλουν τους ανθρώπους και με τις οποίες αλληλοεπιδρούν συνεχώς
- Θεωρεί την υγεία ως επίπεδα ευεξίας ή σταθερές γραμμές άμυνας
- Μοναδικό επάγγελμα που ενδιαφέρεται για όλες τις μεταβλητές που επηρεάζουν την ανθρώπινη αντίδραση σε στρεσογόνους παράγοντες με πρωταρχικό ενδιαφέρον για το όλο άτομο

Μοντέλο αυτοφροντίδας της Orem

- Θεωρητικός

- Κεντρικό θέμα

- Άτομο

- Περιβάλλον

- Υγεία

- Νοσηλευτική

- Νοσηλευτική και δραστηριότητες αυτοφροντίδας

- Άνθρωποι με φυσικά, ψυχολογικά, διαπροσωπικά, και κοινωνικά στοιχεία, που ικανοποιούν τις ανάγκες αυτοφροντίδας διαμέσου επίκτητων συμπεριφορών

- Οι αξίες και οι προσδοκίες της σύγχρονης κοινωνίας

- Ευεξία του όλου ατόμου. Η ασθένεια έχει αποτέλεσμα την ανικανότητα του ατόμου να διατηρήσει την αυτοφροντίδα

- Η παροχή άμεσης βοήθειας στο άτομο που είναι ανίκανο να ικανοποιήσει τις ανάγκες του για αυτοφροντίδα και αναπτύσσεται μέσα από νοσηλευτική εκπαίδευση και εμπειρίες

Η επιστήμη του μοναδιαίου ατόμου της Rogers

➤ Θεωρητικός

➤ Κεντρικό θέμα

➤ Άτομο

➤ Περιβάλλον

➤ Υγεία

➤ Νοσηλευτική

➤ Η ανθρώπινη μονάδα και οι διαδικασίες της ζωής του. Η νοσηλευτική επιστήμη

➤ Οι άνθρωποι που είναι ολοκληρωμένα όντα με προσωπικότητα σε συνεχή ανταλλαγή ενέργειας με το περιβάλλον

➤ Οτιδήποτε υπάρχει έξω από το άτομο

➤ Δεν έχει ορισθεί

➤ Τέχνη και επιστήμη που κατευθύνεται προς το άτομο ως ολότητα και ενδιαφέρεται για τη φύση και την κατεύθυνση της ανθρώπινης εξέλιξης

Μοντέλο προσαρμογής της Roy

- ▀ Θεωρητικός

- ▀ Κεντρικό θέμα

- ▀ Άτομο

- ▀ Περιβάλλον

- ▀ Υγεία

- ▀ Νοσηλευτική

- ▀ Το άτομο σε διαρκή αλληλοεπίδραση με ένα μεταβαλλόμενο περιβάλλον
- ▀ Ένα βασικά καλό βιοψυχοκοινωνικό όν
- ▀ Όλες οι καταστάσεις, συνθήκες και επιδράσεις που περιβάλλουν και επηρεάζουν την εξέλιξη των οργανισμών
- ▀ Κατάσταση ή διεργασία ύπαρξης ή δημιουργίας ολοκληρωμένου ατόμου
- ▀ Το θεωρητικό σύστημα στο οποίο η γνώση περιγράφει μια διαδικασία ανάλυσης και δράσης που σχετίζεται με τη φροντίδα του αρρώστου ή του δυνητικά αρρώστου

Η θεωρία της φροντίδας της Watson

► Θεωρητικός

► Κεντρικό θέμα

► Άτομο

► Περιβάλλον

► Υγεία

► Νοσηλευτική

- Η νοσηλευτική ως ανθρωπιστική επιστήμη και ανθρώπινη φροντίδα
- Ένα άτομο που έχει ανάγκη τη διαδικασία της φροντίδας για την απόκτηση ή τη διατήρηση της υγείας ή τον ειρηνικό θάνατο. Το άτομο έχει προσωπικούς, εσωτερικούς και ψυχοπνευματικούς μηχανισμούς που του επιτρέπουν να αυτοθεραπευθεί
- Ανθρώπινη ζωή: το πνευματικό (ψυχικό), φυσικό όν στον κόσμο που είναι συνεχές στο χρόνο και στο χώρο
- Η ενότητα και η αρμονία στο νου, στο σώμα και στην ψυχή. Ο βαθμός ταύτισης μεταξύ του αντιλαμβανόμενου εαυτού και του πραγματικού εαυτού
- Η τέχνη και επιστήμη της διεργασίας φροντίδας του ανθρώπου προς άνθρωπο με πνευματική διάσταση. Η νοσηλευτική σκέψη περιλαμβάνει αξίες, φιλοσοφία, δέσμευση και δράση

Μελέτη περίπτωσης ασθενούς

- Η Ι.Σ. είναι μια 18χρονη πρωτοετής φοιτήτρια, με υποτροφία για μουσική και τέχνες. Όταν επέστρεψε σπίτι της για τις χειμερινές διακοπές, οι γονείς της ανησύχησαν για τη μεγάλη απώλεια βάρους που παρατήρησαν. Η μητέρα της μαγείρευε όλα τα αγαπημένα της φαγητά, αλλά εκείνη αρνιόταν να φάει παρά μόνο ελάχιστες μπουκιές λέγοντας ότι ήταν «πολύ χοντρή». Όταν πήγε σε ιατρό (μετά από πίεση της μητέρας), ζύγιζε 45 κιλά, είχε χάσει 10 κιλά σε 4 μήνες. Οι εξετάσεις δεν έδειξαν κάποια παθολογική διεργασία και ο γιατρός διέγνωσε «νευρογενή ανορεξία».

Μοντέλο συμπεριφορικών συστημάτων της Johnson

➤ Θεωρητικός

➤ Κεντρικό θέμα

➤ Άτομο

➤ Περιβάλλον

➤ Υγεία

➤ Νοσηλευτική

➤ Άνθρωπος ως συμπεριφορικό σύστημα

➤ Οι άνθρωποι με δύο κύρια συστήματα: βιολογικό και συμπεριφορικό

➤ Η κοινωνία ως το περιβάλλον μέσα στο οποίο υπάρχει το άτομο και επηρεάζει τη συμπεριφορά του

➤ Σκόπιμες, προσαρμοστικές αντιδράσεις (φυσικές, ψυχικές, συναισθηματικές, κοινωνικές) σε εσωτερικά και εξωτερικά ερεθίσματα για τη διατήρηση της ισορροπίας και της άνεσης

➤ Πρωταρχικός σκοπός είναι η διαφύλαξη της ισορροπίας του ατόμου που είναι ειδική για το σύστημα συμπεριφοράς όταν το άτομο νοσήσει

Αναποτελεσματική λειτουργικότητα μεταξύ συμπεριφορικών υποσυστημάτων

Ο νοσηλευτής σχεδιάζει και εφαρμόζει την παροχή της αναγκαίας εξωτερικής υποστήριξης στην I για να τροποποιήσει τις συμπεριφορές της, να επιστρέψει σε κατάσταση ισορροπίας και να ανακτήσει την αποτελεσματική λειτουργικότητα του όλου συστήματος

Πλαίσιο ανοικτών συστημάτων της King και η θεωρία επίτευξης σκοπού

Θεωρητικός

- Κεντρικό θέμα
 - Άτομο
 - Περιβάλλον
 - Υγεία
 - Νοσηλευτική
- Αλληλοσυσχετίσεις των εννοιών και η διεργασία των ανθρώπινων αλληλοεπιδράσεων
 - Οι άνθρωποι είναι ανοικτά συστήματα τα οποία είναι κοινωνικά, λογικά, αντιλαμβάνονται, ελέγχουν, έχουν σκοπούς και ενέργειες και είναι προσανατολισμένα στο χρόνο
 - Δεν έχει ορισθεί
 - Δυναμική εμπειρία της ζωής ενός ατόμου, που υπονοεί συνεχή προσαρμογή σε στρεσογόνους παράγοντες στο εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον μέσα από ιδανική χρήση των πηγών του ατόμου για την επίτευξη του μέγιστου των δυνατοτήτων του στην καθημερινή ζωή
 - Μία διαδικασία ανθρώπινων αλληλοεπιδράσεων μεταξύ νοσηλευτή και ασθενή, όπου ο καθένας αντιλαμβάνεται τον άλλο και την κατάσταση διαμέσου της επικοινωνίας θέτουν σκοπούς, ανακαλύπτουν τα μέσα και συμφωνούν στους τρόπους επίτευξης των σκοπών

Η νοσηλευτική φροντίδα χρησιμοποιεί την επικοινωνία και την αμοιβαία συμμετοχή στο σχέδιο φροντίδας. Ο νοσηλευτής και η ασθενής αλληλεπιδρούν για να αναγνωρίσουν προβλήματα, να θέσουν σκοπούς και να εφαρμόσουν τις προγραμματισμένες ενέργειες. Το αποτελεσματικό σχέδιο φροντίδας οδηγεί στην αυτοεκπλήρωση της I και στη διατήρηση της υγείας.

Μοντέλο διαπολιτισμικής φροντίδας της Leininger

- Θεωρητικός
 - Κεντρικό θέμα
 - Άτομο
 - Περιβάλλον
 - Υγεία
 - Νοσηλευτική
- Ένα μοντέλο που παρέχει πολιτισμικά εξειδικευμένη φροντίδα σύμφωνη με τη νοσηλευτική επιστήμη και γνώση
 - Όντα που φροντίζουν, ικανά να ενδιαφέρονται και να σέβονται τις ανάγκες, την ευεξία και την επιβίωση άλλων ατόμων
 - Η κουλτούρα του κάθε ατόμου, ομάδας ή κοινωνίας
 - Κατάσταση ευημερίας που είναι κυρίως γνωστή και εκφράζεται με πολιτισμικούς τρόπους
 - Επίκτητη ανθρωπιστική τέχνη και επιστήμη που εστιάζει σε συμπεριφορές εξατομικευμένης φροντίδας και σε διαδικασίες που κατευθύνονται προς την προαγωγή και τη διατήρηση των συμπεριφορών υγείας ή ανάρρωσης από ασθένεια. Οι συμπεριφορές αυτές και οι διαδικασίες έχουν φυσική, ψυχοπολιτισμική και κοινωνική σημασία ή έννοια

Το νοσηλευτικό σχέδιο φροντίδας βασίζεται στις πολιτισμικές της αξίες, στις πεποιθήσεις και στις συνήθειες υγείας. Με αυτή τη γνώση, ο νοσηλευτής παρέχει νοσηλευτικές παρεμβάσεις που έχουν φυσική, ψυχοπολιτισμική και κοινωνική σημασία για την Ι. Εάν οι πολιτισμικές συνήθειες της Ι είναι διαφορετικές από εκείνες του νοσηλευτή, ο νοσηλευτής δεν πρέπει να αξιολογεί σύμφωνα με τις συνήθειες υγείας της δικής του κουλτούρας αλλά της ασθενούς

Θεωρία της νοσηλευτικής της Levine

- Θεωρητικός

- Κεντρικό θέμα

- Άτομο

- Περιβάλλον

- Υγεία

- Νοσηλευτική

- Διατήρηση, το άτομο ως ολότητα

- Ένας ζωντανός οργανισμός που αλληλοεπιδρά συνεχώς με το περιβάλλον του και προσαρμόζεται στις αλλαγές

- Το σύστημα φροντίδας υγείας, που περιλαμβάνει το νοσηλευτή

- Διατήρηση της ενότητας και της ακεραιότητας της ασθένειας

- Επιστήμη που εστιάζει στον άνθρωπο και την πολυπλοκότητα των σχέσεων του με το περιβάλλον. Η ουσία της νοσηλευτικής είναι η ανθρώπινη αλληλεπίδραση

Έμφαση σε νοσηλευτικές παρεμβάσεις που είναι απαραίτητες για να βοηθήσουν την Ι να προσαρμοστεί και να φτάσει σε κατάσταση υγείας. Η ολιστική αξιολόγηση παρέχει πληροφορίες για τις δυνάμεις και τις αδυναμίες ώστε να στηριχθεί η νοσηλευτική διάγνωση. Το σχέδιο φροντίδας περιλαμβάνει υποστηρικτικές ή θεραπευτικές παρεμβάσεις οι οποίες εκτιμώνται στα πλαίσια των αποτελεσμάτων τους στο επίπεδο υγείας της Ι.

Μοντέλο συστημάτων φροντίδας υγείας της Neuman

- Θεωρητικός
- Κεντρικό θέμα
- Άτομο
- Περιβάλλον
- Υγεία
- Νοσηλευτική

- Μοντέλο συστημάτων φροντίδας υγείας για ολιστική προσέγγιση των προβλημάτων του άλλου ατόμου
- Κάθε άνθρωπος είναι ένα σύστημα το οποίο συνθέτουν βιολογικές, ψυχολογικές, κοινωνικοπολιτισμικές και εξελικτικές μεταβλητές
- Οι εσωτερικές και εξωτερικές δυνάμεις που περιβάλλουν τους ανθρώπους και με τις οποίες αλληλοεπιδρούν συνεχώς
- Θεωρεί την υγεία ως επίπεδα ευεξίας ή σταθερές γραμμές άμυνας
- Μοναδικό επάγγελμα που ενδιαφέρεται για όλες τις μεταβλητές που επηρεάζουν την ανθρώπινη αντίδραση σε στρεσογόνους παράγοντες με πρωταρχικό ενδιαφέρον για το όλο άτομο

Προσέγγιση του ατόμου ως ολότητα

Αξιολογήσεις και παρεμβάσεις – αντιλήψεις και αντιδράσεις της I

Πηγές στρεσογόνων παραγόντων του περιβάλλοντος και μεταβλητές που επηρεάζουν τις αντιδράσεις της

Σχεδιασμός εκβάσεων και παρεμβάσεων από κοινού για: ενίσχυση της γραμμής άμυνας, διευκόλυνση ευεξίας, διατήρηση μέγιστου βαθμού ευεξίας

Νοσηλευτικές παρεμβάσεις: μείωση βαθμού αντίδρασης της I στους στρεσογόνους παράγοντες

Μοντέλο αυτοφροντίδας της Orem

- Θεωρητικός
- Κεντρικό θέμα
- Άτομο
- Περιβάλλον
- Υγεία
- Νοσηλευτική

- Νοσηλευτική και δραστηριότητες αυτοφροντίδας
- Άνθρωποι με φυσικά, ψυχολογικά, διαπροσωπικά, και κοινωνικά στοιχεία, που ικανοποιούν τις ανάγκες αυτοφροντίδας διαμέσου επίκτητων συμπεριφορών
- Οι αξίες και οι προσδοκίες της σύγχρονης κοινωνίας
- Ευεξία του όλου ατόμου. Η ασθένεια έχει αποτέλεσμα την ανικανότητα του ατόμου να διατηρήσει την αυτοφροντίδα
- Η παροχή άμεσης βοήθειας στο άτομο που είναι ανίκανο να ικανοποιήσει τις ανάγκες του για αυτοφροντίδα και αναπτύσσεται μέσα από νοσηλευτική εκπαίδευση και εμπειρίες

Αξιολόγηση και ανάλυση ικανότητας I για διατήρηση αυτοφροντίδας
Αναγνώριση ελλειμμάτων και προσδιορισμός γιατί χρειάζεται η νοσηλευτική
Σχεδιασμός αποτελεσματικού συστήματος αντιστάθμισης ελλειμμάτων αυτοφροντίδας
Εφαρμογή συστήματος για να βοηθήσει τη I να πραγματοποιήσει τις απαιτούμενες αλλαγές στον
εαυτό ή στο περιβάλλον και να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις αυτοφροντίδας

Η επιστήμη του μοναδιαίου ατόμου της Rogers

➤ Θεωρητικός

➤ Κεντρικό θέμα

➤ Άτομο

➤ Περιβάλλον

➤ Υγεία

➤ Νοσηλευτική

➤ Η ανθρώπινη μονάδα και οι διαδικασίες της ζωής του. Η νοσηλευτική επιστήμη

➤ Οι άνθρωποι που είναι ολοκληρωμένα όντα με προσωπικότητα σε συνεχή ανταλλαγή ενέργειας με το περιβάλλον

➤ Οτιδήποτε υπάρχει έξω από το άτομο

➤ Δεν έχει ορισθεί

➤ Τέχνη και επιστήμη που κατευθύνεται προς το άτομο ως ολότητα και ενδιαφέρεται για τη φύση και την κατεύθυνση της ανθρώπινης εξέλιξης

Ο νοσηλευτής γίνεται μέρος του περιβάλλοντος και επικεντρώνεται στην Ι ως ολότητα για την επίτευξη της μέγιστης υγείας.

Σχέδιο φροντίδας: ανάλυση αλληλεπιδράσεων της Ι με το περιβάλλον (προηγούμενες και τωρινές εμπειρίες), τρόπος συμπεριφοράς, εξελικτικό επίπεδο

Νοσηλευτικές ενέργειες: τροποποίηση αποκλίσεων σε τρόπο συμπεριφοράς και διεργασία ζωής ώστε η Ι να φθάσει στο μέγιστο δυναμικό της

Μοντέλο προσαρμογής της Roy

► Θεωρητικός

► Κεντρικό θέμα

► Άτομο

► Περιβάλλον

► Υγεία

► Νοσηλευτική

- Το άτομο σε διαρκή αλληλοεπίδραση με ένα μεταβαλλόμενο περιβάλλον
- Ένα βασικά καλό βιοψυχοκοινωνικό όν
- Όλες οι καταστάσεις, συνθήκες και επιδράσεις που περιβάλλουν και επηρεάζουν την εξέλιξη των οργανισμών
- Κατάσταση ή διεργασία ύπαρξης ή δημιουργίας ολοκληρωμένου ατόμου
- Το θεωρητικό σύστημα στο οποίο η γνώση περιγράφει μια διαδικασία ανάλυσης και δράσης που σχετίζεται με τη φροντίδα του αρρώστου ή του δυνητικά αρρώστου

Προαγωγή προσαρμοστικών αντιδράσεων της I για βελτίωση υγείας
Αξιολόγηση συμπεριφορών που επηρεάζουν την υγεία για διατύπωση νοσηλευτικής διάγνωσης και επιθυμητών συμπεριφορών.

Σκοποί: αμοιβαία συμφωνία

Νοσηλευτικές παρεμβάσεις: αλλαγή περιβαλλοντικών ερεθισμάτων ώστε να υπάρχει μια προσαρμοστική δύναμη ή να αυξηθεί η δυνατότητα για υγιείς προσαρμοστικές ενέργειες

Η θεωρία της φροντίδας της Watson

- Θεωρητικός
- Κεντρικό θέμα
- Άτομο
- Περιβάλλον
- Υγεία
- Νοσηλευτική

- Η νοσηλευτική ως ανθρωπιστική επιστήμη και ανθρώπινη φροντίδα
- Ένα άτομο που έχει ανάγκη τη διαδικασία της φροντίδας για την απόκτηση ή τη διατήρηση της υγείας ή τον ειρηνικό θάνατο. Το άτομο έχει προσωπικούς, εσωτερικούς και ψυχοπνευματικούς μηχανισμούς που του επιτρέπουν να αυτοθεραπευθεί
- Ανθρώπινη ζωή: το πνευματικό (ψυχικό), φυσικό όν στον κόσμο που είναι συνεχές στο χρόνο και στο χώρο
- Η ενότητα και η αρμονία στο νου, στο σώμα και στην ψυχή. Ο βαθμός ταύτισης μεταξύ του αντιλαμβανόμενου εαυτού και του πραγματικού εαυτού
- Η τέχνη και επιστήμη της διεργασίας φροντίδας του ανθρώπου προς άνθρωπο με πνευματική διάσταση. Η νοσηλευτική σκέψη περιλαμβάνει αξίες, φιλοσοφία, δέσμευση και δράση

Συμμετοχικές, διαπροσωπικές εμπειρίες μεταξύ της Ι και του νοσηλευτή
Μεταβίβαση στη Ι συναισθημάτων που έζησαν, συνειδητοποίησαν ή έμαθαν
Βίωση συναισθημάτων: διευκόλυνση αυτοθεραπείας και ανακάλυψη εσωτερικών δυνάμεων και έλεγχος

Απορίες - Ερωτήσεις

Νοσηλευτική Θεωρία

- Εξηγεί
- Περιγράφει
- Προβλέπει
- Ορίζει

Νοσηλευτική Φροντίδα

1850

Ολιστική εξατομικευμένη φροντίδα ασθενούς – αντιμετώπιση αναγκών, πρόληψη ασθένειας, προαγωγή ευεξίας

Ευχαριστώ για την προσοχή σας